

Conflicthantering op straat door Vreedzaam geschoolde jongeren
tussen de 13 en 16 jaar in de wijk Kanaleneiland (Utrecht)

Auteur: X.T.C. Wever (3803228)

Thesisbegeleider: B. Horjus

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen

Universiteit Utrecht

Datum: 06-07-2015

Samenvatting

Dit onderzoek richt zich op ~~is gericht op~~ de rol van Vreedzaam geschoolde jongeren (13 – 16 jaar) bij conflicthantering ~~op straat~~ in de wijk Kanaleneiland (Utrecht). De steekproef bestond uit 13 jongens en zes meisjes. Er is kwalitatief onderzoek gedaan en met behulp van semigestructureerde interviews is een beeld gevormd van de conflicthantering van jongeren ~~Met behulp van semigestructureerde interviews en kwalitatieve onderzoekstechnieken is gekeken naar de wijze van conflicthantering~~ in gestructureerde en ongestructureerde situaties, ~~en~~ bij directe en indirecte betrokkenheid. Overeenkomstig met bevindingen uit eerder onderzoek blijken jongeren de Vreedzame Methode nauwelijks te gebruiken omdat ze zich daar te oud en zijn er indicaties gevonden voor het bestaan van een straatcultuur die op straat gewelddadig gedrag bevordert en het gebruik van de Vreedzame Methode belemmert. Daarnaast suggereren de resultaten van dit onderzoek dat jongens en meisjes anders om gaan met conflicten. ~~is~~ ~~onderzocht van 19 jongeren waaronder 13 jongens en zes meisjes.~~ ~~Uitkomsten geven aan dat jongens en meisjes anders met conflicten omgaan. Over het algemeen bedenken Jjongens bedenken vaak een concrete oplossing voor conflicten een~~ ~~conflict~~ ~~of praten conflicten het conflict uit, terwijl de meisjes vaker agressief reageren, hun zin doordrukken of conflicten negeren. eerder hun zin door willen drukken of het conflict negeren. Bij de meisjes komt er ook vaker agressief gedrag voor.~~ ~~Dit spreekt bevindingen uit eerder onderzoek, taat in contrast met bevindingen uit eerder onderzoek waarin aangetoond is~~ ~~waarin is gebleken dat jongens juist meer agressief gedrag vertonen en meisjes conflicten eerder op een constructieve manier oplossen.~~ tegen. Verder blijkt de rol van broers en neven bij het oplossen van conflicten in tegenstelling tot wat er gebaseerd op eerder onderzoek verwacht werd, minimaal te zijn. ~~Verder zijn er , overeenkomstig met bevindingen in eerder onderzoek, indicaties gevonden voor het bestaan van een straatcultuur, welke leidt tot meer gewelddadig gedrag en minder gebruik van de Vreedzame methode op straat. Daarnaast lijkt is er gebleken dat de onderzochte jongeren zich te oud voelden om de methode te gebruiken.~~ ~~Ook is er in dit onderzoek, in tegenstelling tot verwachtingen uit eerder onderzoek aangetoond dat~~ De jongeren blijken hun conflicten liever zelf op te willen lossen en betrekken anderen alleen als zij hier niet in slagen. ~~broers en neven een minimale rol spelen bij het oplossen van conflicten van de jongeren op straat. Hierbij is een genderverschil gevonden: Jongens kiezen eerder voor het betrekken van een mediator bij een conflict terwijl meisjes kiezen voor hun broer of neef.~~ ~~Tenslotte~~ ~~Tenslotte~~ blijkt dat de jongeren is er gevonden dat de jongeren bij Stichting Jongerenwerk Utrecht er geen interesse in hebben er geen behoefte aan hebben dat de Vreedzame Methode binnen de stichting en in de wijk in grotere mate dan

~~momenteel gedaan wordt te implementeren. er binnen Stichting JoU meer gebruik wordt gemaakt van de Vreedzame methode, ook hebben zij er geen behoefte aan zelf een rol te vervullen binnen de Vreedzame Wijk.~~

*Sleutelwoorden: Vreedzame Wijk, Jongeren, Conflictantering, Mediatoren ,
Straatcultuur*

Inleiding

De Vreedzame School en de Vreedzame Wijk

De afgelopen jaren is er hard gewerkt ~~aan het ontwikkelen en invoeren van een om een~~ programmatische pedagogische aanpak ~~te ontwikkelen en in te voeren~~ op wijkniveau: de Vreedzame Wijk. De Vreedzame Wijk komt voort uit het programma de Vreedzame School, dat eind jaren 90 is ontstaan uit de behoefte ~~om~~ scholen te helpen hun pedagogische opdracht vorm te geven en de school een oefenplaats te ~~maken laten zijn~~ voor het democratisch burgerschap (Pauw & Van Sonderen, 2006). Het doel van de methode is ~~de het versterken van de~~ pedagogische civil society ~~versterken~~, zodat ~~er weer als een samenleving wordt opgevoed. we weer als samenleving gaan opvoeden.~~ Voor kinderen betekent dit onder meer het krijgen en nemen van verantwoordelijkheid in de wijk, op een democratische manier besluiten nemen en op een constructieve manier conflicten oplossen (Pauw & Verhoeff, 2012).

Dit onderzoek richt zich op de Utrechtse wijk Kanaleneiland, waar de Vreedzame Wijk in 2010 werd ingevoerd. Het aantal inwoners binnen deze wijk tussen de 0 en 17 jaar bedraagt 28,4%. Het aantal kinderen met de leeftijd van 10 jaar zal in de komende jaren toenemen ~~De verwachting is dat het aantal kinderen van 10 jaar en ouder alleen maar zal toenemen de komende jaren~~ (Dierx & Verhoeff, 2013b). Dit is de leeftijd waarop kinderen vaker in groepen en zonder toezicht van ~~hun~~ ouders de straat op gaan (Dierx & Verhoeff, 2013b). Tegelijkertijd wordt zien we de trend dat opvoeden steeds meer een individuele aangelegenheid ~~wordt~~ (Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling, 2001), en de sociale controle op straat neemt af de sociale controle op straat afneemt (Broeders, Broenink, Duijvestijn, Franssen & Wolswinkel, 2012; Hoek, 2008; Pauw & Verhoeff, 2012). Er wordt op basis hiervan verwacht dat jongeren conflicten op straat vaker alleen zullen moeten oplossen. ~~er vaker alleen voor zullen staan bij het oplossen van en omgaan met conflicten op straat.~~

Conflicthantering

Het oplossen van conflicten is een centraal thema en één van de vijf pilaren van de Vreedzame School en de Vreedzame Wijk (Dierx & Verhoeff, 2013a). Een conflict ontstaat wanneer ~~twee of meer~~ personen wensen of behoeften hebben die niet overeenkomen (Bickmore, 2002; Noakes & Rinaldi, 2006). Het leren oplossen van conflicten brengt meerdere voordelen met zich mee. Zo leidt het oplossen van conflicten tot minder agressie en moeilijk gedrag van leerlingen, zorgt het voor het ontstaan van een prettiger leer- en werkklimaat en ~~en~~ verbeterde academische prestaties en is het de ingang voor het aanleren van vele sociale, emotionele en communicatieve vaardigheden (Johnsen & Johnsen, 1996; Dierx & Verhoeff, 2013a; Johnson & Johnson, 1996). Binnen dit onderzoek worden de drie strategieën van conflicthantering van Stevahn (2004) als leidraad gebruikt. Deze strategieën zijn het doordrukken van de eigen zin, het negeren van de tegenpartij en het zoeken naar een coöperatieve oplossing. Er wordt hierbij rekening gehouden met een mogelijk genderverschil. ~~Binnen dit onderzoek wordt rekening gehouden met een mogelijk genderverschil.~~ Sociaal geaccepteerd gedrag verschilt namelijk voor mannen en vrouwen in veel landen op de wereld, dus het is aannemelijk dat jongens en meisjes ook andere voorkeuren hebben bij conflicthantering (Shockley-Zalabak, 1981). ~~Er is echter weinig onderzoek gedaan naar deze verschillen.~~ Er blijkt uit onderzoek van Laursen, Finkelstein & Betts (2001) naar conflicthantering onder adolescenten dat jongens meer geneigd zijn agressief te reageren en hun zin door te drukken, ~~tot het zin doordrukken en het gebruiken van agressie,~~ terwijl meisjes conflicten eerder eerder op negeren en naar zoek gaan naar coöperatieve oplossingen zoeken. ~~maar daarnaast ook geneigd zijn conflicten te negeren.~~ Het zoeken naar zoeken van

~~een~~coöperatieve oplossingen wordt hier gezien als een Vreedzame wijze van conflicthantering. Er is echter weinig onderzoek gedaan naar deze genderverschillen.

Verder ligt de nadruk binnen de Vreedzame School op het feit dat niet alle problemen voorkomen kunnen worden en dat men altijd met verschillen te maken heeft (Mouffe, 2009). Kinderen leren binnen de Vreedzame School daarom om pro-sociaal te handelen, met hun frustraties om te gaan en problemen op een Vreedzame wijze op te lossen (De Winter, 2007). Waar mensen bij elkaar komen ontstaan nu eenmaal conflicten. Het is daarom zinvol om iedereen te leren hoe conflicten voorkomen kunnen worden en hoe er zinvol mee om te gaan als een situatie toch ontaardt in een conflict (Pauw & Verhoeff, 2012). Om dit in praktijk te brengen worden er op scholen die de Vreedzame lesmethode gebruiken leerlingen opgeleid tot mediators. Deze mediatiemethode is een concrete uitwerking van het principe dat kinderen zelf verantwoordelijkheid dragen voor het klimaat op school (~~Pauw & van Sonderen, 2006~~)en. Dit principe is afgeleid van het Amerikaanse *peer mediation* waarbij kinderen/leerlingen op school bemiddelen bij elkaars conflicten ~~op school~~ (Bickmore, 2002; Pauw & van Sonderen, 2006). Dit houdt in dat bij het ontstaan van een conflict een mediator wordt gevraagd om te helpen. Deze mediator ~~geeft niet zelf oplossingen, maar~~ helpt beide partijen hun standpunt met elkaar te bespreken naar elkaar over te brengen en stimuleert hen vervolgens om zelf oplossingen te bedenken waar beide partijen zich in kunnen vinden (Smith, Daunic, Miller & Robinson, 2002).

Onderzoek naar de Vreedzame methode is tot nu toe vooral gericht geweest op de rol van kinderen op de basisschool en hun opvoeders. Er is in onderzoek naar de toepassing Als er wordt gekeken naar de toepassing en waardering van de Vreedzame Mmethode, is er uit onderzoek gebleken dat er een ‘Vreedzame dip’ aangetoond voorkomt bij kinderen. Dit houdt in dat sommige kinderen die op een Vreedzame School zaten zich ongeveer in groep 8 afkeren van het Vreedzame gedachtegoed. Het is ‘*voor mietjes*’ (Horjus, van Dijken & de Winter, 2012). Dit blijkt echter niet uit de bevindingen van Hoornaar, Morssink, Muller & Verbree (2013), die geen ‘Vreedzame dip’ constateren. Er is dus behoefte aan meer duidelijkheid over het bestaan van deze ‘Vreedzame dip’.

~~Onderzoek naar de Vreedzame methode is tot nu toe vooral gericht geweest op de rol van kinderen op de basisschool en hun opvoeders.~~ Uit lopend onderzoek onder kinderen is naar voren gekomen dat broers en neven van jongeren op straat een grote rol zouden kunnen spelen bij het oplossen van conflicten in het publieke domein een grote rol zouden kunnen spelen bij het oplossen van conflicten op straat. Uit de literatuur is ~~ook~~ gebleken dat kinderen

en jongeren zich conformeren aan de personen die zij als gelijkwaardig aan hen beschouwen of als net iets meer gevorderd dan henzelf beschouwen (Harris, 1998; Naber, 2004). Het is echter nog niet duidelijk of jongeren in Kanaleneiland broers en neven betrekken bij het oplossen van conflicten. ~~of broers en neven ook in Kanaleneiland door jongeren betrokken worden bij het oplossen van hun conflicten.~~

Invloed van de Omgeving

Azjen (2005) stelt dat de invloed van de omgeving op het gedrag groter is dan dat van de eigen attitude. Uit de evaluatie van de Vreedzame Wijk ~~methode~~ bij kinderen is gebleken dat kinderen binnen gestructureerde omgevingen waar er een Vreedzame sociale norm heerst handelen naarvolgens die Vreedzame normen. In ongestructureerde omgevingen, zoals op straat, lijken kinderen echter moeite te hebben om conflicten volgens de Vreedzame ~~M~~methode op te lossen, terwijl ze de methode wel kennen (Horjus et al., van Dijken & De Winter, 2012). Een verklaring hiervoor kan zijn dat het tot uiting brengen van aangeleerde vaardigheden en attitudes afhangt van hoe nuttig kinderen het vinden deze attitudes en vaardigheden toe te passen in hun omgeving (De Winter, 2005). ~~De invloed van de omgeving blijkt groter te zijn dan de eigen attitude (Azjen, 2005).~~ Volgens ~~D~~de Winter (2005) kunnen kinderen zich op straat genoodzaakt voelen zich voor hun eigen veiligheid te conformeren aan de straatcultuur. Anderson (1998) heeft onderzoek gedaan naar deze straatcultuur: Jongeren leren in deze cultuur, dat het gebruiken van geweld hunde -relaties met hun leeftijdsgenoten op straat definieert en voorkomt dat ze zelf het slachtoffer worden van geweld van anderen. De straatcultuur is vooral aanwezig waar de invloeden van de politie zwak zijn en waar men zich onveilig voelt.

Doel van het Onderzoek

Dit onderzoek is gericht op het verkrijgen van meer duidelijkheid over de wijze waarop Vreedzaam geschoolde jongeren tussen de 13 en 16 jaar betrokken zijn bij conflicthantering in de wijk Kanaleneiland. Ten eerste is er onderzoek gedaan naar het gebruik van de Vreedzame methode bij conflicthantering, waarbij er is gelet op een mogelijk genderverschil. ~~het oplossen van conflicten en naar een mogelijk verschil tussen jongens en meisjes.~~ Daarnaast is onderzocht wat de invloed van de omgeving is op conflicthantering, of jongeren anders omgaan met conflicten in een gestructureerde en ongestructureerde omgeving en of directe of indirecte betrokkenheid een rol speelt. Verder is er gekeken naar de rol die broers, neven en mediators hierbij spelen. Tot slot is er op aanvraag van Stichting JoU zijn er nog specifieke vragen van Stichting Jongerenwerk Utrecht (JoU) onderzocht hoe jongeren denken over het gebruik van de Vreedzame Methode binnen stichting JoU en in de wijk en

~~hoe Stichting JoU de jongeren hierbij kan begeleiden. -meegenomen in het onderzoek, namelijk hoe Stichting JoU jongeren kan begeleiden bij het gebruiken van de Vreedzame methode of de jongeren binnen Stichting JoU behoefte hebben aan mediators binnen de stichting. Aan de hand van de bevindingen van dit onderzoek kunnen er wellicht aanknopingspunten gevonden worden om het pedagogisch klimaat in Kanaleneiland te verbeteren.~~

Methode

Operationalisering begrippen onderzoeksvraag

~~Met conflicthantering wordt de strategie bedoeld die jongeren gebruiken bij het omgaan met conflicten, waarmee de jongeren met conflicten omgaan.~~ Vreedzaam geschoold zijn houdt in dat de jongeren op de basisschool de lesmethode de Vreedzame School hebben gevolgd. Deze lesmethode bestaat uit verschillende modules waarin aandacht wordt besteed aan democratisch burgerschap en het oplossen van conflicten op een constructieve manier. Daarnaast kunnen leerlingen in groep 7 en 8 de taak van mediator vervullen en jongeren begeleiden bij het constructief oplossen van conflicten, nadat ze hiervoor een aanvullende training hebben gevolgd gekregen. ~~Vervolgens begeleiden ze jongeren op school bij het constructief oplossen van conflicten~~ (Nederlands Jeugdinstituut, 2015).

~~Een Met een~~ gestructureerde omgeving kan binnen dit onderzoek gedefinieerd worden als wordt er in dit onderzoek bedoeld, een omgeving waar volwassenen toezicht houden. met toezicht van volwassenen, waar de jongeren naartoe kunnen gaan. Een ongestructureerde omgeving is een omgeving zonder toezicht van volwassenen, bijvoorbeeld de straat, ~~waar er geen toezicht van volwassenen is~~. Direct betrokken zijn bij een conflict houdt hier binnen dit onderzoek in dat de jongeren zelf een conflict hebben met anderen. Indirect Als ze indirect betrokken zijn betekent ~~het~~ dat zij aanwezig zijn bij een conflict tussen anderen. wanneer anderen conflicten hebben. De straatcultuur houdt in dat er sociale normen gelden op straat, die bepalen hoe iemand zich daar hoort te gedragen. Respect speelt een grote rol binnen deze straatcultuur en om dit af te dwingen en een reputatie hoog te houden wordt ~~er~~ agressief gedrag vertoond (Anderson, 1998).

Onderzoeksdesign

In dit onderzoek werd de conflicthantering van jongeren onderzocht door middel van kwalitatief explorierend onderzoek. Er werden semigestructureerde interviews afgenomen in een face-to-face setting. De interviews bestonden uit een

~~vragenlijst met open vragen en vignetten. Om een indruk te krijgen van de eerste impulsen van de jongeren over conflicthantering werden er eerst algemene vragen gesteld over het omgaan met conflicten. De resultaten in dit onderzoek zijn verkregen met behulp van kwalitatief onderzoek. Tijdens de interviews is er face-to-face een vragenlijst afgenomen die bestond uit open vragen en vignetten. Allereerst werden er algemene vragen gesteld over conflicten en het oplossen hiervan. De onderzoekers wilden zo een indruk krijgen van eerste impulsen van de jongeren over conflicthantering. In de vignetten werden enkele casussen geschetst, waarover de respondenten een aantal vragen dienden te beantwoorden (Zie bijlage). Daarnaast werd er ook gebruik gemaakt van vignetten waarin enkele casussen werden geschetst en waarover de respondenten een aantal vragen dienden te beantwoorden (Zie bijlage). De semigestructureerde aard van de interviews maakte het mogelijk dat de interviewer door kon vragen. Omdat de vragenlijst semigestructureerd is, was er ruimte voor de interviewer om door te vragen.~~

Onderzoeksgroep en Steekproefbepaling

In dit onderzoek ~~werd is~~ er gebruik gemaakt van een doelgerichte selecte steekproef: Vreedzaam geschoolde jongeren tussen de 13 en 16 jaar uit de wijk Kanaleneiland ~~waren zijn~~ benaderd. Er ~~was is~~ voor deze leeftijdsgroep gekozen omdat deze kinderen op de basisschool Vreedzaam geschoold zijn en momenteel de overgang hebben gemaakt naar het voortgezet onderwijs. Dit maakte het mogelijk ~~om~~ te onderzoeken of ~~deze jongeren~~ de Vreedzame ~~Methodie methodiek nog na de basisschool nog~~ gebruiken bij conflicthantering. ~~gebruikt wordt door deze jongeren bij het oplossen van conflicten.~~

Beschrijvende Statistieken

Tijdens dit onderzoek ~~werden zijn~~ semigestructureerd interviews afgenomen bij 13 jongens en zes meisjes tussen de 13 en 16 jaar met een gemiddelde leeftijd van respectievelijk 14,9 en 14,6 jaar. ~~Het werven van de respondenten gebeurde bij de voetbalclub Magreb '90 en bij Stichting JoU.~~ Er ~~werden~~ zes jongens geïnterviewd bij de voetbalclub Magreb '90 en de resterende 13 jongeren, waaronder zeven jongens en zes meisjes, ~~werden zijn~~ geïnterviewd tijdens een activiteit bij twee locaties van Stichting JoU. Alle jongeren waren woonachtig in Kanaleneiland. De jongeren hadden een Turkse of Marokkaanse achtergrond. ~~Een Twee jongeren, een jongen en een meisje uit de steekproef~~ ~~waren zijn~~ op de basisschool mediator geweest. ~~geweest.~~

Onderzoeksinstrumenten en Verantwoording

In de opgestelde vignetten ~~in de vragenlijst~~ werd een situatie geschetst waarin een conflict plaatsvindt. Aan de jongeren werd vervolgens gevraagd de bijbehorende open vragen te beantwoorden. Er ~~waren zijn~~ vier situaties geschetst: ~~Één~~Eén van een conflict in een gestructureerde omgeving waarbij de jongere direct betrokken is en één soortgelijke situatie, maar waarbij de jongere indirect betrokken is. Op dezelfde manier zijn er ook twee vignetten opgesteld met betrekking tot een conflict in een ongestructureerde omgeving (~~Z~~zie bijlage). De situaties die ~~waren zijn~~ geschetst, zijn aangepast ~~aan afhankelijk van~~ het geslacht van de jongeren en ~~hun of deelname aan ze deelnemen aan~~ activiteiten bij Stichting JoU of Magreb '90. De jongeren mochten zelf kiezen of zij de vignetten zelf ~~wilden~~wilden lezen of ~~wilden dat ze voorgelezen werden,~~ afhankelijk wat zij het meest prettig vonden. ~~wilden dat het voorgelezen wordt,~~ afhankelijk van wat zij het meest prettig vonden.

Dataverzameling en analyse

~~De interviews werden gehouden bij Stichting JoU en de voetbalclub.~~ Bij de afname van de interviews bij de voetbalclub bevonden de jongeren zich in de kantine en zijn voor elk interview uit de groep gehaald en één voor één geïnterviewd. Bij Stichting JoU werd op dezelfde manier te werk gegaan. Alle interviews zijn met toestemming van de geïnterviewde opgenomen, letterlijk uitgeschreven en vervolgens anoniem verwerkt met behulp van Nvivo. Daarnaast zijn de interviews van de jongens en meisjes en ~~de interviews~~ per locatie apart geanalyseerd aan de hand van kleuren waarmee de verschillende thema's ~~werden aangegeven zijn aangetoond.~~ Daarna is de data van de jongens en de meisjes en de jongens van Magreb '90 en Stichting JoU met elkaar vergeleken.

Kwaliteitsbewaking

Tijdens het onderzoek is er op verschillende manieren gelet op het waarborgen van de kwaliteit van het onderzoek. ~~Er is in dit onderzoek gelet op de kwaliteit van het onderzoek.~~ Ten eerste is er gelet op het waarborgen van de betrouwbaarheid van de resultaten, zodat toevallige invloeden deze niet zouden vertekenen (Boeije, 2010). ~~Daarom is er gekozen om de interviews in een rustige omgeving af te nemen is er gelet op het waarborgen van de betrouwbaarheid van de resultaten, zodat toevallige invloeden de onderzoeksresultaten niet vertekenen (Boeije, 2010).~~ ~~De interviews werden daarom afgenomen in een rustige omgeving zodat de jongeren niet afgeleid~~

werden en zodat de jongeren geen andere antwoorden gaven omdat anderen meeluisterden. ~~bemoeienis van andere jongeren er niet toe leidde dat de jongeren die geïnterviewd werden andere antwoorden gaven omdat anderen meeluisterden.~~

Daarnaast is ~~werd~~ er gelet op de interne validiteit van het onderzoek. Dit kan in het geding komen door het gebruik van sturende vragen of als er sprake is van ~~door het gebruik van vragenlijsten in het geding komen als er veelvuldig gebruik gemaakt wordt van sturende vragen of als er sprake is van~~ sociaal wenselijke antwoorden en onduidelijkheden tijdens het interview (Van der Pligt & de Vries, 1995). Het interview bestond daarom voornamelijk uit open vragen. Dit gaf de respondent de kans zelf een antwoord te formuleren en de interviewer de mogelijkheid om door te vragen daarna verder te vragen ~~als het ging om belangrijke onderwerpen of als er sprake onduidelijkheden waren die verhelderd moesten worden.~~ ~~was van onduidelijkheden die verhelderd moesten worden.~~

Het is altijd mogelijk dat mensen tijdens interviews sociaal wenselijke antwoorden geven, maar om de kans te verkleinen werden de interviews afgenomen op locaties waar de jongeren zich waarschijnlijk vertrouwd en op hun gemak voelden. ~~Daarnaast werd er doordat de interviews zijn afgenomen op locaties waar de jongeren zich waarschijnlijk vertrouwd en op hun gemak voelden kan dit hebben geleid tot meer open en eerlijke antwoorden. Ook werd er voorafgaand aan het interviewen aangegeven dat de interviews geheel anoniem was en dat het ging om de mening van de jongeren, dat niet goed of fout was. Deze maatregelen kunnen geleid hebben tot meer open en eerlijke antwoorden.~~

Ten slotte was er in dit onderzoek ook aandacht voor de externe validiteit. ~~om sociaal wenselijke antwoorden te voorkomen in het interview aan het begin en indien nodig meerdere keren expliciet aangegeven dat het interview geheel anoniem en dat het om de mening van de respondenten ging dat niet goed of fout was.~~

Binnen kwalitatief onderzoek ligt de nadruk eerder op het begrijpen van bepaalde fenomenen dan op het kunnen generaliseren naar een populatie. ~~Toch wordt er stilgestaan bij de generaliseerbaarheid van het onderzoek (Patton, 1999; Boeije, 2010). Wat dit betreft lijkt het niet mogelijk om gebaseerd op dit onderzoek generaliseerbare conclusies te trekken.~~ Er is om te kunnen generaliseren een

steekproef nodig dat de gehele populatie representeert (Boeije, 2010). De jongeren die geïnterviewd waren zaten wel op scholen in de wijk Kanaleneiland, wat de generaliseerbaarheid van het onderzoek vergroot, maar ze hadden ook specifieke en gemeenschappelijke kenmerken. Ze namen namelijk allemaal deel aan activiteiten bij Stichting JoU of de voetbalclub Magreb '90. Mogelijk zijn de normen en waarden van deze jongeren ontleend aan de organisaties, waardoor hun antwoorden niet te generaliseren zijn naar andere jongeren in Kanaleneiland. De resultaten van dit onderzoek hebben dus alleen betrekking op de onderzochte doelgroep en de manier waarop zij conflicten hanteren. Binnen kwalitatief onderzoek ligt de nadruk eerder op het begrijpen van bepaalde fenomenen dan op het kunnen generaliseren naar een populatie.

Saturatie

~~Het werd gedurende het onderzoek duidelijk dat het interviewen van meer jongens geen nieuwe informatie zou opleveren. Saturatie lijkt binnen dit onderzoek gedeeltelijk bereikt te zijn. Het leek er gedurende het onderzoek op dat het interviewen van meer jongens geen nieuwe informatie zou opleveren omdat de antwoorden van de jongens overeen kwamen. De antwoorden van de meisjes waren echter niet eenduidig en de onderzoekers verwachtten ikt hier bereikt te zijn omdat de antwoorden van de jongens vaak overeenkwamen. dat de resultaten anders hadden kunnen zijn wanneer de groep vrouwelijke respondenten groter was. Door communicatieproblemen Bij de meisjes waren de resultaten echter niet eenduidig. Door communicatieproblemen met de organisaties en door de beperkte tijd waarin het onderzoek uitgevoerd moest was het echter niet mogelijk meer meisjes te interviewen. worden konden er niet meer dan zes meisjes geïnterviewd konden. Saturatie is hier dus niet bereikt. De onderzoekers ~~verwachten dat de resultaten anders hadden kunnen zijn wanneer de groep vrouwelijke respondenten groter was.~~~~

Resultaten

Inleiding

De werving van de jongeren vond plaats bij voetbalclub Magreb '90 en Stichting JoU. De jongerenwerkers bij Stichting JoU werken volgens de uitgangspunten van de Vreedzame Methode. ~~Alle jongerenwerkers worden hier in getraind en krijgen regelmatig cursussen om up-to-date te blijven.~~ De stichting heeft ~~ook~~ als motto dat opvoeden iets is wat samen wordt gedaan en werkt dan ook samen met ouders, leerkrachten, sportwerkers en sociaal makelaars.

Er wordt binnen Magreb'90 echter niet met de Vreedzame Methode gewerkt. ~~Dit verschil betekent dat achtergrondvariabelen met betrekking tot de aard van de locatie ook een rol kunnen spelen.~~ Verder ~~Ook~~ waren er onder de 19 respondenten een jongen en een meisje die mediator waren geweest op de basisschool. Het verschil tussen de twee locaties en een geschiedenis als mediator kan invloed hebben gehad op de manier waarop de jongeren aangaven conflicten te hanteren. ~~Dit kan invloed hebben gehad op de manier waarop zij conflicten hanteren.~~

Gebruik van de Vreedzame methode

Uit de interviews is gebleken dat de meeste jongeren die geïnterviewd ~~werden zijn een goede~~ kennis ~~hadden~~ van de Vreedzame methode. Zo kon het merendeel van de ondervraagde jongeren de stappen om conflicten volgens deze methode op te lossen benoemen. ~~opnoemen die nodig zijn om conflicten op te lossen volgens deze methode.~~ Ook waren deze jongeren in staat concrete voorbeelden te geven van hoe conflicten met behulp van een mediator werden opgelost op de basisschool. Ondanks dat een deel van de jongeren de stappen om een conflict op de Vreedzame methode op te lossen niet direct kon opnoemen, benoemden zij deze stappen wel toen ze uitlegden hoe ze over het algemeen een conflict zouden oplossen. ~~er aan hen gevraagd werd hoe zij een conflict zouden oplossen.~~ Ze lijken de kennis die ze op de basisschool hebben geleerd dus nog steeds te bezitten.

Bijna alle jongens gaven een positieve waardering aan de Vreedzame methode. De jongens benoemden dat ze het *goed*² vinden. ~~Een De redenen die zij hiervoor gaven waren echter niet altijd duidelijk.~~ ~~Wel gaf een~~ groot deel van de jongens gaf aan dat conflicten op de basisschool sneller en beter werden opgelost met behulp van de Vreedzame Mmethode. Uit de antwoorden van de meisjes bleek echter dat zij deze methode kinderachtig voinden. Het volgende fragment illustreert dit:

Interviewer: Ehm, nou de stappen die je op de basisschool hebt geleerd, denk je dat je die nog toepast nu?

Respondent: Nee

Interviewer: Niet?

Respondent: Nee, ja, ik denk eigenlijk dat het best wel kinderachtig is. Ja handje geven, weet je wel. Nu, ja, sowieso ik heb niet veel te maken met ruzies dus ik denk dat het meer echt iets is van de basisschool dat je elkaar, dat je ruzie hebt omdat de

~~éé~~ een pen gooit op de ander weet je wel, als je ouder wordt is dat niet echt toepasselijk.

~~De meeste jongeren gaven aan de Vreedzame Methode niet toe te passen. Als de jongeren gevraagd werd naar het toepassen van de Vreedzame Methode op school en op straat, gaven de meeste jongeren aan deze methode niet toe te passen. Het grootste deel van de jongens gaf de als reden hiervoor aan dat zij daar nu te oud voor zijn en dat ze conflicten op hun eigen manier kunnen oplossen. jongens gaf aan dat de methode op straat niet toegepast hoeft te worden, dat ze daar te oud voor zijn en dat ze conflicten nu op hun eigen manier kunnen oplossen. Een aantal van de jongens die geïnterviewd waren bij zowel Magreb '90 als Stichting JoU gaf wel aan de dat Vreedzame Methode toe te passen. Een van deze jongens was op de basisschool mediator geweest. Hij vertelde dat hij veel heeft geleerd van de Vreedzame Methode en daardoor minder agressief reageert op conflict. Hij zei: “: “Als ik ruzie heb met iemand, omdat ik weet hoe die Vreedzame School is, dan weet ik als ik met iemand ruzie maak hoe ik me moet inhouden. Dus niet gelijk vechten, of slaan. Dat je met diegene praat, niet echt gelijk. Je moet diegene eerst laten gaan zodat ie afkoelt en jij ook afkoelt en daarna praten.”~~

Deze jongens gaven aan dat ze er niks aan hebben als het alleen op school gebeurt, en dat goed gedrag zowel op school als buiten school belangrijk is. ~~Een van hen was op de basisschool mediator geweest. Hij vertelde dat hij doordat hij geleerd heeft over de Vreedzame Methode minder agressief reageert op conflicten. Hij zei: “Als ik ruzie heb met iemand, omdat ik weet hoe die Vreedzame School is, dan weet ik als ik met iemand ruzie maak hoe ik me moet inhouden. Dus niet gelijk vechten, of slaan. Dat je met diegene praat, niet echt gelijk. Je moet diegene eerst laten gaan zodat ie afkoelt en jij ook afkoelt en daarna praten.” Deze jongen jongen die mediator was geweest gaf aan dat hij het belangrijk vindt dat de conflicten op de Vreedzame manier worden opgelost maar dat hij het ook accepteert dat anderen conflicten op hun eigen manier willen oplossen.~~

Alle meisjes waren van mening dat de methodiek alleen iets voor op school is. ~~Ook het meisje dat mediator was geweest vertelde dat de Vreedzame Methode niet meer wilde gebruiken. Toch waren aan haar antwoorden te merken dat ze mediator was geweest omdat zij enkele stappen van de Vreedzame Methode benoemde. Zo legde ze er nadruk op dat men bij het oplossen van een conflict eerst moest afkoelen.~~

~~De meisjes gaven aan zelf te willen en kunnen bepalen hoe zij conflicten op straat oplossen. Zo vertelde één van de meisjes: -“Ik vind dat ze het echt alleen op school moet~~

doen, want buiten school moet je gewoon doen wat je wilt, en dan moeten er niet mensen nog komen van ja dit en dat. Dat vind ik nergens op slaan, dat is je eigen vrijheid, gewoon doen wat je wilt”.

De meisjes gaven ~~dit~~ aan dat ze de methode doorgaans niet gebruiken. Ook het meisje dat mediator was geweest gaf dit aan. Er was aan haar antwoorden wel te merken dat ze mediator was geweest. Ze benoemde enkele stappen van de Vreedzame Methode vaak. Zo legde ze er nadruk op dat men bij het oplossen van een conflict eerst moet afkoelen.

Het was opvallend dat de meisjes aangaven conflicten met vriendinnen wel op een Vreedzame manier op te lossen. De meisjes gaven ook aan het minder belangrijk te vinden een conflict met iemand op te lossen als die persoon geen vriendin is. dit wel gedaan werd bij het oplossen van conflicten met een vriendin. Als het niet om een vriendin gaat, gaven de meisjes aan het ook minder belangrijk te vinden een conflict op te lossen. Het volgende citaat illustreert dit: “Als ze geen goede vriendin is dan kan het me echt niet schelen. Dan zoekt ze het maar uit.”

Conflicthantering: Eerste Reactie op een Conflict

Om er achter te komen wat er als eerst in jongeren opkomt wanneer zij aan conflicten denken, ~~was~~ er een algemene vraag gesteld over hoe zij een conflict zouden oplossen (zie bijlage). De jongens gaven, als antwoord op deze vraag, aan de stappen van de Vreedzame Methode te gebruiken. Dit kwam echter niet overeen met de rest van de interviews waarin naar voren kwam dat de jongens er benoemden als antwoord op deze vraag bijna allemaal de stappen van de Vreedzame methode. soms Uit de rest van het interviews, op antwoorden van concretere conflictsituaties, kwam echter naar voren dat zij er voor kiezen conflicten uit te praten maar vaker een concrete oplossing voor conflicten bedenken en soms ook fysiek geweld gebruiken als zelfverdediging of uit boosheid. of een concrete oplossing te bedenken maar dat er ook wel eens sprake is van fysiek geweld, al gaven ze aan dat ze niet graag fysiek geweld gebruiken. Hierbij kwam naar voren dat het ook afhangt van de houding van de tegenpartij: Zelfverdediging werd genoemd als reden voor geweld. De meisjes vertelden meteen dat ze de Vreedzame Methode niet gebruiken. gaven meteen aan dat ze conflicten vaak negeren maar er werd ook vaak agressie genoemd.

Invloed van de Omgeving op Conflicthantering binnen Gestructureerde Omgevingen

Algemeen. De jongens gaven aan in een gestructureerde omgeving voornamelijk te kiezen voor het bedenken van een concrete oplossing voor conflicten. Een jongen benoemde dat hij deze oplossing zou bespreken met anderen. De anderen bedachten de oplossing alleen.

~~Zo zei een jongen: “Ik zou zeg maar zeggen, ja de een mag de eerste helft en de tweede mag de tweede helft spelen.” Bij de vignetten die zich afspelen in een gestructureerde omgeving kozen de jongens uit de steekproef voornamelijk voor het bedenken van een concrete oplossing.~~ Meisjes besloten meestal het conflict te negeren of gaven aan hun eigen zin door te drukken. De meisjes wekten gaven de indruk dat zij een gevoel van veiligheid ervaren wanneer ze kunnen terugvallen op een jongerenwerker.

In de interviews met zowel de jongens als de meisjes ~~kwam om~~ naar voren dat ze conflicten eerst zelf proberen op te lossen maar daarna de macht van de leiding aanwenden om hun conflicten op te lossen als het hen zelf niet lukt. Dit wordt geïllustreerd met het volgende fragment:

Respondent: Als het echt heel erg uit de hand loopt, roep ik een van de jongens, die werken. Dan leg ik uit wat er is gebeurd. Of wij worden eruit gestuurd of hun worden eruit gestuurd, simpel.

Interviewer: Je zou iemand erbij roepen?

Respondent: Ja, als het echt uit de hand loopt, ja. Jongens zijn natuurlijk sterker dan meiden, dan zou ik wel iemand erbij roepen, ja.

~~Hier viel het op dat de jongens van Magreb '90 eerder de trainer erbij haalden dan dat de jongens en meisjes van JoU de jongerenwerk(st)er erbij haalden. De jongens van Magreb '90 gaven aan dat de trainer de leiding heeft en dus beslist.~~ De jongeren gaven aan minstens twee tot drie keer per week op straat te zijn

~~Conflicthantering binnen Ongestructureerde Omgevingen~~

Algeme, met name op pleinen en voetbalvelden, waar ze weleens te maken hebben met conflicten. Binnen deze ongestructureerde omgeving kozen jongens er vaker dan in een gestructureerde omgeving voor om conflicten te negeren maar het merendeel van de jongens gaf aan een concrete oplossing te bedenken ~~de jongens vooral voor het bedenken van een concrete oplossing voor het conflict.~~ Als er dan niet naar hen wordt geluisterd kozen ze er voor op een agressieve manier te reageren. Zo zei een jongen: “Dan zou ik zeggen, je hebt pech, om de 10 minuten keepen. Degene die begint te schelden mag het veld verlaten. Als hij niet luistert dan help ik hem erbij, gewoon helpen het veld uitduwen. Als dat niet werkt dan gaan we niet meer voetballen”. Het volgende fragment uit een ander interview illustreert ook het gebruik van agressie door de jongens:

Respondent: Gewoon, eerst tegen hen zeggen dat ze weg moeten gaan. En als ze niet weggaan, dan gaan we het hard aanpakken.

Interviewer: Hard aanpakken? En hoe bedoel je dat, wat doe je dan?

Respondent: Ja, vechten.

~~Het gebruik van agressie bij conflicten werd door de meisjes vaak genoemd. Ook vertelden de meisjes dat ze bij conflicten eerst wat zouden zeggen en De meisjes gaven aan wisselend te reageren als het om conflicten in een ongestructureerde omgeving ging. Het merendeel van de meisjes vertelden dat ze eerst wat terug zouden zeggen en~~ vervolgens het conflict zouden negeren. Een voorbeeld uit een van de interviews: -“Ik zou vragen wat er valt te lachen? Ik ben geen clown of zo dat je moet lachen. Ik zou zeggen dat het nergens op slaat en als ze ruzie zoeken dat ze het ergens anders moeten gaan zoeken. Ik zou gewoon negeren en laten voor wat het is”.

Meisjes kozen in een ongestructureerde omgeving sneller voor het negeren van het conflict, dan in een gestructureerde omgeving. Zo zei één van de meisjes: “In dit geval zou ik er zelf niet eens op in gaan. Ik ben niet bang voor diegene, maar ik zou er niet op ingaan, ik zou weglopen. Dan zouden ze wel roepen ‘bangerd’ of zo, maar ik zou er niet op in gaan. Ik ga mezelf niet verlagen tot hun niveau.”

Invloed van de Betrokkenheid op Conflicthantering

~~De mate van betrokkenheid had invloed op hoe de jongens en meisjes met conflicten omgingen.~~ De meisjes gaven aan vaker agressie te gebruiken wanneer zij direct bij een conflict betrokken zijn dan wanneer zij indirect betrokken zijn. Ze voelden zich dan, in vergelijking met de jongens, eerder persoonlijk aangevallen. Het volgende citaat uit een van de interviews illustreert dit: “Ik ben echt zo iemand die meteen op je springt”. Ze reageerden vooral agressief wanneer ze door de andere partij werden aangeraakt. Ze gaven aan dat ze agressief reageerden uit zelfverdediging maar ook uit boosheid. Het volgende fragment laat dit duidelijk zien:;-

Respondent: Ik zou naar haar toe gaan en erop ingaan. Ik zou haar ook duwen.

Interviewer: Als zij vervolgens sorry zegt zou je dan ook gelijk stoppen.

Respondent: Ik zou niet gelijk stoppen. Want zij is begonnen.

Bij indirecte betrokkenheid kozen de meisjes er voornamelijk voor om conflicten te negeren. Sommige meisjes kozen er voor om een conflict uit te praten maar het ging hier dan voornamelijk om het opkomen voor een vriendin. Ze spraken de ander dan aan op het gedrag ten opzichte van deze vriendin. De meisjes hadden hun antwoorden tijdens de interviews snel klaar en hadden daarbij een agressieve toon. Dit gebeurde door de ander aan te spreken op het gedrag ten opzichte van deze vriendin.

Wanneer de jongens die geïnterviewd waren indirect betrokken waren bij een conflict in een gestructureerde omgeving, gaven zij aan voornamelijk een concrete oplossing te bedenken maar conflicten uitpraten werd ook genoemd. kozen zij voornamelijk voor om een concrete oplossing te bedenken maar ook voor het uitpraten van een conflict Bij directe betrokkenheid gaven de jongens vaker aan dat ze niet ~~Als de jongens direct betrokken waren gaven ze vaker aan dat ze niet~~ snel zouden toegeven aan de ander en vaker hun zin door zouden drukken, desnoods door geweld te gebruiken. De volgende uitspraak illustreert dit: “Eerst iets zeggen en als ze niet luisteren, niks geven. Ik ga niet weg. Als ze dreigen ga ik alsnog niet, ik los het op door te vechten.” Bij zowel jongens als meisjes was er meer sprake van geweld bij directe betrokkenheid maar de jongens benoemden over het algemeen minder gebruik van agressie dan de meisjes. Zowel bij directe als indirecte betrokkenheid benoemden de jongens minder gebruik van agressie dan de meisjes maar bij beiden was er wel meer sprake van geweld bij directe betrokkenheid. De jongens waren tijdens de interviews ook veel rustiger dan de meisjes en gaven over het algemeen aan rustig op conflicten te reageren. De toon die de jongens en meisjes tijdens de interviews hadden kwam overeen met de inhoud van de interviews.

Vershil Conflicthantering op School en op Straat

De groep jongeren is ook gevraagd of zij een verschil ervaren tussen het toepassen van de Vreedzame Methode op school en op straat. Dit was bij de meeste jongeren het geval. De jongens en de meisjes gaven allebei aan school te ervaren als veilige een plek waar ze in de gaten worden gehouden en straf kunnen krijgen, terwijl ze de straat ervaren als een onveilige plek waar van alles kan gebeuren. Uit de data van zowel de jongens als de meisjes kwam naar voren dat zij school ervaren als een plek waar ze in de gaten gehouden worden en straf

~~kunnen krijgen. In de antwoorden van de jongens kwam er naar voren dat ze zich op straat onveilig voelen.~~ Dit bleekijkt uit het volgende fragment:

Interviewer: Hoe komt het dat je het niet iets vindt voor buiten?

Respondent: Gewoon op school kan het nog daar zijn juffrouwsjuffrouwen enzo, maar ehh -buiten niet.

Interviewer: En wat voor verschil maakt dat?

Respondent: Een groot verschil.

Interviewer: Kun je dat iets meer uitleggen?

Respondent: Ehm ~~[.]~~ Gewoon ~~[.]~~ buiten kan alles gebeuren ~~gebeuren niet~~.

Interviewer: Buiten kan er van alles gebeuren en op school niet?

Respondent: Ja.

~~In de antwoorden van de jongens kwam verder naar voren dat de jongens op straat veel agressie ervaren en dat ze zich daar onveilig voelen. Ze gaven aan dat dit onveilige gevoel ertoe leidt dat ze conflicten op straat sneller negeren dan in een gestructureerde omgeving. De jongens gaven aan dat er op straat van alles kan gebeuren.~~ Zo vertelde één van de jongens: “Ik heb daar niks mee te maken. Straks haalt een van hun een wapen eruit en schiet hij mij neer. Is al vaak gebeurd, vriend.” Ook gaven de jongen aan dat ze het gevoel hebben dat niemand hen op straat zal helpen wanneer een conflict ~~op straat~~ uit de hand loopt. De volgende uitspraak geeft dit weer: dit gevoel en het onveilige gevoel op straat weer: “~~Ja als er ruzie op school is en het gaat te ver dan heb je wel de meesters die uiteindelijk je uit elkaar komt halen op school. En~~ O op straat is er meestal niemand die je uit elkaar haalt. Meestal lopen mensen langs en lopen ze gewoon door.” Daarnaast vertelden de jongens dat ze op straat niet weten wat ze kunnen verwachten van een onbekend persoon ~~weten jongeren op straat niet wat ze kunnen verwachten van een onbekend persoon~~. De jongens gaven aan dat conflicten op straat daarom eerder uit de hand lopen en dat er op straat daarom eerder agressie wordt gebruikt. daarbij aan dat het conflict daarom op straat eerder uit de hand zou kunnen lopen en dat daardoor eerder agressie wordt gebruikt. Zo blijkt uit het volgende fragment:

Respondent: Ja, bijvoorbeeld een vriend, je weet hoe hij is... Soms weet je ook of hij liegt, of jij liegt, daar kom je gewoon achter als vrienden, zeg maar, en bij een onbekende weet je dat niet.

Interviewer: Ja, oké, en reageer je dan anders?

Respondent: Ja, een beetje anders ja.

Interviewer: En kun je een voorbeeld geven?

Respondent: Ik doe wel wat agressiever tegen een onbekende. Als ik gelijk heb dan.

—De meisjes benoemden in hun antwoorden geen onveilig gevoel op straat. Ze gaven wel aan daar meer agressie te gebruiken. Een meisje gaf aan dat dit te maken heeft met wat anderen denken als ze geen agressie vertoont. Zo zei ze: “—Als er mensen omheen staan gaan ze denken kijk ze is bang voor haar ofzo. Dan ga je meer jouw stem verheffen en proberen uit te dissen dan wanneer je alleen bent.” Een ander meisje gaf aan dat mensen op straat geneigd zijn stoer te doen. Ze vertelde dat dit te maken heeft met eer: “Je gaat toch niet naar iemand anders luisteren? Uitdagen, en het maakt niet uit wie erbij komt, die eer is veel te groot. Van kleins af aan hoor, zijn ze zo. De eer is veel te groot.”

De antwoorden van de meisjes sloten aan op die van de jongens als het gaat om een conflict met een voor hen onbekend persoon. Ook zij gaven aan dat het conflict dan eerder uit de hand kan lopen. Zo benoemde één van de meisjes: “Als het je vriendin is weet je hoe die persoon in elkaar zit. Je weet of ze het meent of niet. Als je die persoon niet kent loopt het eerder uit de hand.”

Het betrekken van Anderen bij Conflicten

~~—De meesten gaven jongeren gaven aan liever geen broer of neef te betrekken bij hun conflicten. De meest genoemde verklaring hiervoor is dat zij ervan overtuigd zijn dat zij nu op een leeftijd zijn waarop ze problemen zelf op willen en kunnen oplossen. Meisjes benoemden daarnaast ook dat ze het gênant vinden en dat het afdoet aan hun status wanneer zij hun broer of neef zouden betrekken bij hun conflicten.. Zo vertelde één van de meisjes: “Ik zelf vind dat iets te gênant. Ook gewoon qua eer. Je doet het niet.” Wanneer de tegenpartij ouder of sterker was dan zichzelf, waren meisjes echter vaker geneigd om er een broer of neef bij te halen.~~

~~Ongeveer de helft van de jongeren benoemde de mediator erbij te willen halen bij een conflict op straat. Dit zouden zij echter alleen doen wanneer een conflict echt uit de hand dreigt te lopen. Er werden aan de jongeren gevraagd of zij een neef of broer of een mediator zouden betrekken bij een conflict op straat. De meisjes benoemden dat ze het gênant vinden en dat het afdoet aan hun status wanneer zij hun broer of neef erbij zouden betrekken. Zo vertelde één van de meisjes: “Ik zelf vind dat iets te gênant. Ook gewoon qua eer. Je doet het niet.” Ze gaven wel aan liever een neef of broer te betrekken dan een mediator. Een reden hiervoor was~~

~~dat de familie hen beter kent en begrijpt dan een mediator. De jongeren gaven ook hier weer aan toch de voorkeur te geven aan het zelf oplossen van een conflict. De meisjes vertelden dat ze liever een familielid betrekken dan een mediator, terwijl de jongens aangaven liever een mediator te willen betrekken. Zij motiveerden dit door te benoemen dat de mediator een neutrale rol heeft en is getraind om te bemiddelen bij conflicten. De meisjes gaven aan waarde te hechten aan het feit dat een broer of neef familie is, en dat familie hen beter begrijpt en kent dan een mediator.~~ Het volgende fragment ~~citaat~~ illustreert dit:

Respondent: Voor mijn broer denk ik.

Interviewer: Waarom?

Respondent: Die begrijpen je ook. Vaak is een mediator van, ze tonen geen begrip, ze doen gewoon wat hun zelf zeggen. Ze denken niet van hoe jij in je schoenen staat en zo.

Daarnaast gaven de meisjes ook ~~aan ook~~ meer vertrouwen te hebben in het betrekken van een familielid. Het volgende citaat illustreert dit: ‘‘Ja broer. Eerlijk is eerlijk als je die erbij haalt weet je dat het opgelost zal zijn. Als je er een mediator bij haalt dan denken mensen echt van wat doe jij nou?’’

Over het algemeen stonden de jongens positiever tegenover het betrekken van een buitenstaander bij een conflict op straat dan de meisjes. De jongens gaven ook aan liever een mediator te willen betrekken dan een broer of neef. Zij motiveerden dit door te benoemen dat de mediator een neutrale rol heeft en is getraind om te bemiddelen bij conflicten.

Alle jongeren gaven echter aan conflicten liever zelf te willen oplossen. Ze gaven aan overtuigd te zijn een leeftijd bereikt te hebben waarop ze dit kunnen. De jongeren vertelden dat ze alleen een neef, broer of mediator betrekken als het conflict uit de hand dreigt te lopen of als de tegenpartij ouder of sterker is. , dan meisjes, maar alle jongeren gaven aan dit pas te doen wanneer het om een conflict gaat die zij niet zelf aankunnen

Stichting Jongerenwerk Utrecht

De jongeren bij Stichting JoU gaven aan binnen de stichting Stichting JoU geen behoefte te hebben aan een mediator. Ze r. Ze vertelden dat er daar gaven aan dat er binnen Stichting JoU een goede sfeer heerst en dat een mediator daarom overbodig is. De jongeren benadrukten dat ze vrienden van elkaar zijn. Zo vertelde één van de jongensrespondenten: ‘‘Maar bij ons, wij zijn een soort van familie. We kennen elkaar van straat en we kennen elkaar van hier, we maken niet echt ruzies, af en toe wel grapjes met elkaar.’’ -Sommige

jongeren gaven wel aan dat een mediator goed zou kunnen werken voor de jongere kinderen binnen de stichting. Anderen gaven aan dat er wel conflicten zijn maar dat zij die met elkaar kunnen oplossen en dat de groepsleiding erbij helpt als dit niet lukt. — Een jongen zei bijvoorbeeld: “Want als we het echt nodig hebben, hebben we onze leider. Die regelt het wel. Er kwam dus een sterk vertrouwen in de leiding naar voren. Ook vertelden de jongeren dat ze zelf geen mediator zouden willen zijn. Stichting JoU zou volgens de jongeren de Vreedzame methode al voldoende implementeren, een verdere implementatie vinden zij dan ook overbodig.

~~Verder gaven bijna alle jongeren ook aan dat ze er geen interesse in hebben om zelf mediator te zijn. Ook gaven ze aan dat er geen mediator nodig is binnen Stichting JoU. Ze vertelden dat er wel conflicten zijn binnen Stichting JoU maar dat zij die met elkaar kunnen oplossen en dat de groepsleiding erbij helpt als zij niet in staat zijn het conflict zelf op te lossen.~~ — ~~Een jongen zei bijvoorbeeld: “Want als we het echt nodig hebben, hebben we onze leider. Die regelt het wel. Er kwam dus een sterk vertrouwen in de leiding naar voren. Stichting JoU zou volgens de jongeren de Vreedzame methode al voldoende implementeren, een verdere implementatie vinden zij dan ook overbodig.~~ —

Invloed van Achtergrondvariabelen

Jongens bij Stichting JoU en Magreb '90

Het opvallend dat de jongens van Magreb '90 in vergelijking met de jongens en meisjes bij Stichting JoU eerder aangaven de leiding bij conflicten te betrekken. Er zijn verschillen gevonden tussen de aard van de twee locaties waar de respondenten geworven zijn. Dit kan invloed hebben gehad op de resultaten. De jongens bij Magreb '90 gaven aan de leiding erbij te halen bij een conflict en gaven aan dat hij de baas is terwijl de jongens bij Stichting JoU vaker aangaven het conflict dan zelf te proberen op te lossen. De jongens bij Magreb '90 gaven duidelijk aan dat ze vinden dat de trainer de leiding heeft en dus beslist, terwijl de jongens bij Stichting JoU vertelden dat ze conflicten eerst zelf proberen op te lossen. Dit verschil kan te maken hebben met de aard van de locaties. De Doordat het de jongens bij Magreb '90 krijgen tijdens de voetbaltrainer een structuur aangeboden door de trainer. Hierdoor kan er weinig ruimte zijn om conflicten zelf en op hun eigen manier op te lossen, terwijl de jongeren binnen Stichting JoU wel ruimte hebben samen voetbal trainen bevinden ze zich constant bij de trainer in de buurt. Er is bij de voetbaltraining structuur waardoor de jongeren weinig ruimte krijgen om conflicten op een eigen manier en op een Vreedzame manier op te lossen. Activiteiten bij Stichting JoU zijn anders van aard. Er is binnen Stichting JoU wel ruimte voor de jongeren om

~~conflicten op hun eigen manier een Vreedzame methode op te lossen, met elkaar zonder dat de leiding er direct bij betrokken hoeft te worden. In een observatie is gebleken dat de jongerenwerkers bij Stichting JoU de jongeren juist opgemerkt dat de jongerenwerkers bij Stichting JoU de jongeren stimuleren om conflicten zelf op te lossen, tot het zelf oplossen van problemen. Zo kwam het voor dat een jongere bij Stichting JoU last had van een groepje jongeren dat om hem en de interviewers heen hing. Deze jongere ging zelf in gesprek met het groepje. Deze jongen zei: "Even wachten, ik kom zo weer bij jullie". Vervolgens sprak hij het groepje jongens aan: "Laat ons nu even met rust." De leiding was aanwezig, maar liet de jongeren het zelf oplossen.~~

~~Verder gaven de Ze gaven aan dat ze conflicten buiten op straat ook zo oplossen als ze bij voetbal doen, namelijk door een concrete oplossing te bedenken~~

~~De Activiteiten bij Stichting JoU zijn anders van aard. Er is binnen Stichting JoU wel ruimte voor de jongeren om conflicten op een Vreedzame methode op te lossen met elkaar zonder dat de leiding er direct bij betrokken hoeft te worden. In een observatie is opgemerkt dat de jongerenwerkers bij Stichting JoU de jongeren stimuleren tot het zelf oplossen van problemen. Zo kwam het voor dat een jongere last had van een groepje jongeren dat om hem en de interviewer heen hing. Deze jongere ging zelf in gesprek met het groepje. Deze jongen zei: "Even wachten, ik kom zo weer bij jullie". Vervolgens sprak hij het groepje jongens aan: "Laat ons nu even met rust." De leiding was aanwezig, maar liet de jongeren het zelf oplossen.~~

Jongens bij Stichting JoU gaven vaker aan dat ze conflicten op lossen door te praten dan de jongens van Magreb '90. Zo zei een jongen bij Stichting JoU: "Gewoon oplossen. Stoppen met schelden en met praten oplossen, en zeggen dat ze moeten stoppen met schelden." Agressie kwam onder de jongeren bij Magreb ook veel vaker voor dan bij Stichting JoU. voor maar ook de jongens bij Stichting JoU gaven aan agressief te kunnen reageren, uit zelfverdediging of als ze boos worden, maar ook als de anderen niet naar de concrete oplossing die ze bedenken luisteren. Zo zei een jongen bij Magreb '90 : "Als ze niet luisteren, hard aanpakken." Een andere jongen bij Stichting JoU gaf aan dat hij zijn vrienden erbij zou halen om de andere partij te pakken. Doordat er binnen Stichting JoU meer aandacht is voor het constructief oplossen van conflicten kunnen de jongeren bij Stichting JoU daar geleerd hebben rustiger met conflicten om te gaan.

Invloed van achtergrondvariabelen

~~Verder bleek uit de observaties dat de meisjes anders reageerden op conflicten dan de jongens. De meisjes hadden snel hun antwoorden klaar en hadden daarbij een agressievere toon, terwijl de jongens rustig reageerden op deze vragen. De toon die de jongeren aanhielden tijdens de interviews, kwam overeen met de inhoud van hun antwoorden: De meisjes waren vijandiger en agressiever in zowel hun toon als de inhoud van hun antwoorden, terwijl de jongens over het algemeen vrij rustig bleven en ook aangaven over het algemeen rustig op conflicten te reageren. De jongens gaven wel eerlijk toe dat ze soms boos kunnen worden en dan wel geweld gebruiken, ook al willen ze niet vechten.~~

Conclusie en Discussie

~~In dit onderzoek is er getracht een beeld te vormen van de wijze waarop Vreedzaam geschoolde jongeren tussen~~ In dit onderzoek is er een beeld gevormd van de wijze waarop Vreedzaam geschoolde jongeren tussen de 13 en 16 jaar in Kanaleneiland omgaan met conflicten. ~~Er is~~ is ~~onderzocht in hoeverre de jongeren de Vreedzame Methode kennen en gebruiken. Daarnaast is er gekeken naar verschillende factoren in de context waarin het conflict plaatsvindt die invloed kunnen hebben op de conflicthantering, zoals de omgeving en de betrokkenheid. dit verschilt afhankelijk van of ze direct of indirect betrokken zijn bij het~~ conflict. ~~Verder is de rol die broers en neven spelen bij het oplossen van conflicten onderzocht en ten slotte is er onderzoek gedaan naar de rol die mediators op straat en binnen Stichting JoU kunnen spelen. Er is gelet op een mogelijk~~ genderverschil en tussen jongens en meisjes invloeden van Magreb '90 en Stichting JoU op de conflicthantering van de jongeren. ~~Resultaten zijn verkregen met een semigestructureerde vragenlijst die face-to-face is afgenomen. Er is gebruik gemaakt van open vragen en vignettes waarin concrete conflictsituaties zijn geschetst.~~

Waardering en Gebruik van de Vreedzame Methode

~~Uit de resultaten is naar voren gekomen dat de meisjes in het onderzoek negatief zijn over de Vreedzame Methode en de methode alleen toe passen als het om een ruzie met een vriendin gaat. In tegenstelling tot de meisjes waarderen alle jongens de Vreedzame Methode positief. Ondanks dat alle jongens de methode positief waarderen blijkt het dat de meeste jongeren de Vreedzame Methode niet toepassen. De redenen hiervoor zijn dat de meeste jongeren vinden dat de methode alleen geschikt is voor kinderen en vinden dat zij een leeftijd bereikt hebben waarop ze conflicten op hun eigen manier kunnen oplossen~~ Uit de resultaten

~~blijkt. Deze bevindingen vormen indicaties voor het bestaan van de ‘Vreedzame dip’, een fenomeen die in de literatuur is gevonden (Horjus et al., 2012).~~

~~dat geen enkele jongere de Vreedzame Methode gebruikt bij het omgaan met conflicten. De jongeren kiezen er vaak voor de leiding erbij te betrekken, wat niet helemaal overeenkomt met de Vreedzame methode maar wel een rustige manier is om een conflict op te lossen. De jongeren gaven verder allemaal aan vooral concrete oplossingen te bedenken voor conflicten, die niet besproken werden met de rest. Als de anderen niet wilden luisteren leken deze jongeren macht te gebruiken door zelf fysiek of verbaal geweld te gebruiken of hun wil op te leggen door de leiding bij het conflict te betrekken~~

~~Uit de resultaten komt naar voren dat met name jongens een positieve waardering geven aan de Vreedzame methode. Sommige jongens blijken de Vreedzame Methode ook te gebruiken en in de manier waarop de andere jongens omgaan met conflicten waren Vreedzame elementen te herkennen. Ze gaven bijvoorbeeld aan niet te willen vechten maar praten. De meisjes zijn echter negatiever over de methode en blijken de methode alleen te gebruiken bij het oplossen van conflicten met vriendinnen. Uit hun antwoorden is naar voren gekomen dat ze het gebruik van de Vreedzame Methode kinderachtig vinden. Dit gegeven komt overeen met ‘Vreedzame dip’, die in de literatuur is gevonden (Horjus, van Dijken & de Winter, 2012). Deze ‘Vreedzame dip’ zou volgens de literatuur echter al in groep 8 plaats vinden, en bovendien waren er indicaties dat de dip maar tot 15 jarige leeftijd zou duren. In dit onderzoek is er ook gevonden dat oudere meisjes zich afzetten tegen de methode en dat ook sommige jongens aangeven dat ze te oud zijn om de methode te gebruiken. Ze hebben aangegeven een leeftijd bereikt te hebben waarop ze conflicten op hun eigen manier kunnen oplossen. Dit is een indicatie dat de ‘Vreedzame dip’ bestaat.~~

~~Genderverschil~~

Genderverschil

~~Er is met betrekking tot conflicthantering van de jongeren een groot genderverschil gevonden dat niet overeenkomt met bevindingen uit de literatuur. Alexander en Leigh (2001) stellen namelijk dat jongens eerder hun zin doordrukken en agressie gebruiken, terwijl meisjes eerder coöperatieve oplossingen zoeken of het conflict negeren. Uit de resultaten van het onderhavige onderzoek is echter gebleken dat jongens op een meer constructieve of coöperatieve manier met conflicten omgaan~~

dan meisjes. De meisjes gebruiken over het algemeen vaker agressie dan de jongens en negeren conflicten vaker. Er is een groot verschil in conflicthantering gevonden tussen jongens en meisjes en dit verschil komt niet overeen met de bevindingen uit de literatuur. Uit de studie van Alexander (2001) bleek namelijk dat jongens eerder hun zin zouden doordrukken en agressie zouden gebruiken, terwijl meisjes eerder coöperatieve oplossingen zoeken of het conflict negeren. De voorkeur die meisjes blijken te hebben voor het negeren van conflicten komt wel overeen met de literatuur (Alexander & Leigh, 2001). Er is meer onderzoek nodig om een verklaring voor dit genderverschil te vinden. Uit de resultaten van het onderhavige onderzoek is echter gebleken dat jongens op een meer constructieve of coöperatieve manier met conflicten omgaan dan meisjes. De jongens bedachten concrete oplossingen en spreken over de conflicten terwijl de meisjes de conflicten negeerden of agressief reageerden. De jongens reageerden ook in alle interviews rustig op vragen over conflicten. Meisjes reageren juist erg fel, met een agressieve toon. De voorkeur dat meisjes blijken te hebben voor het negeren van conflicten komen wel overeen met de literatuur (Alexander & Leigh, 2001). Er is meer onderzoek nodig om een verklaring voor dit verschil te vinden.

De invloed van de Omgeving op Conflicthantering

De invloed van de Context op Conflicthantering

Geen enkele jongere blijkt de Vreedzame Methode helemaal toe te passen maar in de manier waarop veel jongens beschrijven om te gaan met conflicten zijn wel Vreedzame elementen te herkennen. De jongens bedenken in zowel gestructureerde als ongestructureerde omgevingen meestal concrete oplossingen voor problemen. Dit komt niet overeen met de Vreedzame methode omdat er is gebleken dat de oplossingen niet worden besproken met de anderen. Als de anderen niet wilden luisteren leken deze jongeren macht te gebruiken en hun wil op te leggen. Een verschil is echter dat dit binnen een gestructureerde omgeving op een constructieve manier gebeurt, door de leiding erbij te halen, en in een ongestructureerde omgeving op een niet constructieve manier, door geweld te gebruiken.

~~In dit onderzoek is er onderzocht of er verschillen zijn tussen de manier waarop jongeren conflicten hanteren in een gestructureerde en ongestructureerde omgeving. Er is gebleken dat dit de strategieën die gebruikt worden ook binnen twee gestructureerde omgevingen kunnen verschillen. Jongens blijken bij Magreb '90 de leiding sneller te betrekken bij conflicten en op een minder Vreedzame wijze omgaan met conflicten dan de jongens bij Stichting JoU. Dit kan te maken hebben met het feit dat Stichting JoU actief bezig is met het gebruiken van de Vreedzame Methode waardoor de jongeren de methode beter herinneren en kunnen gebruiken. Er zijn overeenkomsten gevonden tussen de manieren waarop de jongeren conflicten hanteren in een gestructureerde en ongestructureerde omgeving. De jongeren blijken zowel in een gestructureerde als een ongestructureerde omgeving agressie en macht te gebruiken om hun zin door te drukken als de strategie die ze eerst hebben gebruikt niet werkt. Een verschil is echter dat ze dit binnen een gestructureerde omgeving op een constructieve manier gebeurt, door de leiding erbij te halen en in een ongestructureerde omgeving op een niet constructieve manier, door geweld te gebruiken. Bij zowel jongens als meisjes is er meer sprake van geweld bij directe betrokkenheid dan bij indirecte betrokkenheid en ook kiezen de jongeren er vaker voor om conflicten bij directe betrokkenheid te negeren. Dit kan te maken hebben met de druk om het conflict te beëindigen, die groter is bij directe betrokkenheid dan bij indirecte betrokkenheid.~~

De manier waarop de jongeren aangaven conflict te hanteren binnen een gestructureerde en een niet-gestructureerde omgeving zijn ook vergeleken. Uit de resultaten blijkt dat de aanwezigheid van volwassenen die kunnen ingrijpen zorgt voor een veilig gevoel in een gestructureerde omgeving, terwijl de straat door de jongens wordt ervaren als een onveilige plek. Dit lijkt de reden te zijn waarom de jongeren op sneller kiezen voor het negeren van een conflict met anderen en tussen anderen, dan bijvoorbeeld op school en waarom er meer geweld door de jongens wordt gebruikt en ervaren. Dit komt overeen met bevindingen uit eerder onderzoek (Anderson, 1998; De Winter, 2005). Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat meisjes dit onveilige gevoel niet ervaren. Zij geven aan dat stoer doen en eer op straat belangrijk is. ~~Het lijkt voor hen heel belangrijk te zijn dat anderen op straat positief over hen denken en dat ze een goede reputatie hebben.~~ Dit onderzoek bevestigt de bevindingen van het onderzoek van Anderson (1998) waarin is gevonden jongeren op straat meer agressie kunnen vertonen ~~door jongeren~~ om respect af te dwingen en hun reputatie hoog te

houden en zo te voorkomen dat ze zelf slachtoffer worden van agressief gedrag. Er zijn dus indicaties gevonden voor het bestaan van straatcultuur die de jongeren belemmert om op straat de Vreedzame Methode toe te passen.

De resultaten hebben aangetoond dat de wijze van conflicthantering binnen twee gestructureerde omgevingen ook kan verschillen. De Jongens bij Stichting Jou lijken de leiding minder snel te betrekken en op een meer Vreedzame wijze om te gaan met conflicten dan de jongens bij Magreb '90. De jongens bij Stichting JoU blijken conflicten ook vaker uit te praten, terwijl de jongens bij Magreb '90 sneller geweld gebruiken. Dit kan verklaard worden door het feit dat Stichting JoU actief bezig is met het gebruiken van de Vreedzame Methode. De jongeren die daar komen, komen daardoor vaak in aanraking met de methode waardoor ze wellicht beter weten hoe ze deze moeten gebruiken.

Het Betrekken van Anderen bij Conflicten

Naar aanleiding van eerder onderzoek werd er verwacht Naar aanleiding van eerder onderzoek dat broers en neven een grote rol spelen bij het oplossen van conflicten van jongeren op straat was de verwachting dat broers en neven een grote rol spelen bij het helpen oplossen van conflicten op straat (Harris, 1998; Naber, 2004). Uit de resultaten blijkteek echter dat deze rol minimaal is. De jongeren blijken mediators ook liever niet te betrekken bij conflicten. De reden hiervoor, dat uit de resultaten naar voren is gekomen, is dat jongeren hun conflicten liever zelf oplossen zij nauwelijks een rol spelen bij conflicthantering van de jongeren op straat. Ze lijken er alleen voor te kiezen anderen te betrekken als dit niet lukt. en hierbij geen hulp te behoeven van een broer of neef. Dit kan te maken hebben met de waarde die de jongeren hechten aan hun zelfstandigheid en vrijheid op straat.

Stichting JoU

Uit dit onderzoek blijkt ten slotte dat de jongeren bij Stichting JoU geen interesse hebben om in Kanaleneiland de rol van mediator te vervullen. Ook gaven ze aan geen behoefte te hebben aan het gebruik van mediators binnen de stichting. die geïnterviewd zijn bij Stichting JoU Alle jongeren gaven aan dat ze vinden niet geïnteresseerd zijn om binnen Kanaleneiland de rol van mediator te vervullen. Verder lijken ze er geen behoefte aan te hebben gebruik te maken van mediators binnen Stichting JoU. dat Ze hebben aangegeven dat de Vreedzame Methode door Stichting JoU al in voldoende mate wordt geïmplementeerd en dat er geen behoefte is aan

verdere implementatie. De jongeren blijken tevreden te zijn met de huidige situatie binnen Stichting JoU.

Discussie Beperkingen van het onderzoek en aanbevelingen voor de toekomst.

Dit onderzoek was bedoeld om een beeld te vormen van de wijze waarop Vreedzaam geschoolde jongeren tussen de 13 en 16 jaar uit Kanaleneiland binnen gestructureerde en ongestructureerde omgevingen conflicten hanteren en hoe zij staan tegenover het betrekken van anderen bij conflicten.

~~Er zijn echter wel kanttekeningen die in acht genomen dienen te worden. Dit onderzoek is bedoeld om een beeld te vormen van de wijze waarop Vreedzaam geschoolde jongeren tussen de 13 en 16 jaar uit Kanaleneiland omgaan met conflicten. Er is onderzocht welke rol de omgeving en de manier waarop zij betrokken zijn spelen bij het hanteren van conflicten en hoe de jongeren staan tegenover het betrekken van een derde partij. Er zijn echter wel enkele kanttekeningen te plaatsen bij dit onderzoek. Zoals eerder genoemd was dit onderzoek kwalitatief van aard en betrof het slechts 19 jongeren met specifieke kenmerken. Ongeveer de helft van de respondenten is geworven bij Stichting JoU en ongeveer de helft bij Magreb '90. Bij Stichting JoU wordt actief gewerkt met de Vreedzame methode. Dit kan betekenen dat de jongeren bij Stichting Jou hierdoor anders met conflicten omgaan dan de andere jongeren in Kanaleneiland die niet deelnemen aan activiteiten van Stichting Jou. De uitspraken in dit onderzoek gelden daarom alleen voor de onderzochte jongeren. Er wordt aanbevolen in toekomstig onderzoek een grotere steekproef te gebruiken en jongeren op verschillende locaties in Kanaleneiland te interviewen om een breder beeld te krijgen van conflicthantering door jongeren in Kanaleneiland.~~

Een andere kanttekening heeft betrekking op de afnames van de interviews. Ten aanzien van de validiteit kan worden opgemerkt dat een aantal interviews vanwege gebrek aan een rustige ruimte zijn afgenomen in een ruimte waar andere personen aanwezig waren. De jongeren zijn hier mogelijk door afgeleid en kunnen ook sociaal wenselijke antwoorden hebben gegeven doordat hun vrienden of teamgenoten aanwezig waren. Verder vonden de interviews vaak plaats aan het einde van de middag of nadat de jongeren aan een activiteit hadden deelgenomen. Het kan zijn dat de jongeren vermoeid waren en zich minder goed konden ~~unnen~~ concentreren op de interviews. Het zoeken naar een rustige ruimte en het kiezen van een gunstiger tijdstip voor de jongeren zou hier een verbeterpunt kunnen zijn.

Tot slot is er geen volledige saturatie bereikt in dit onderzoek. De resultaten uit de interviews van de jongens vormden wel een eenduidig beeld van de strategieën die ze gebruiken bij conflicthantering maar dit was bij de meisjes niet het geval. geldt niet voor de meisjes. Als er meer meisjes geïnterviewd waren had dit tot andere resultaten kunnen leiden. Hierover kunnen dus alleen van indicaties gesproken worden, omdat saturatie op dit punt niet is bereikt.

Literatuur

- Ajzen, I. (2005). *Attitudes, personality, and behavior* (2nd ed.). Maidenhead, UK: Open University Press.
- Alexander, K. L. (2001). Prosocial behaviors of adolescents in work and family life: Empathy and conflict resolution strategies with parents and peers. *Dissertation Abstracts International Section A: Humanities and Social Sciences*, 61, 33-67.
- Anderson, E. (1998). The social ecology of youth violence. *Crime and Justice*, 24, 65-104.
- Bickmore, K. (2002). Good training is not enough: Research on Peer Mediation Program Implementation. *Social Alternatives*, 21, 33-38. doi:10.1002/crq.17
- ~~Biesta, G. & Lawy, R. (2009). Understanding young people's citizenship learning in everyday life. *Education, Citizenship and Social Justice*, 4, 5-24. doi:10.1177/1746197908099374~~

~~Boom, J. & Brugman, D. (2005). Measuring moral development in adolescents. In W. van Haaften, T. Wren & A. Tellings (Eds.). *Moral Sensibilities and Education III. The adolescent*. (pp. 87-112). Bommel/London/Paris: Concorde.~~

Broeders, A., Broenink, N., Duijvestijn, P., Fransen, N., & Wolswinkel, L. (2012).

Opvoeden samen met de buurt. Buurtanalyse en eindconclusie. Amsterdam: DSP-groep.

Dam, G. ten, Geijssel, F., Reumerman, R. & Ledoux, G. (2010). Burgerschapscompetenties: de ontwikkeling van een meetinstrument. *Pedagogische Studiën*, 87, 313-333.

~~Day, M. (2014). *Impact van de Vreedzame aanpak op de burgerschapscompetenties van kinderen. Een voorloper van het effectiviteitsonderzoek naar De Vreedzame School en De Vreedzame Wijk*. Masterthesis Universiteit Utrecht. Maatschappelijke Opvoedingsvraagstukken, Faculteit Sociale Wetenschappen.~~

Daunic, A. P., Smith, S. W., Robinson, T. R., Miller, M. D., & Landry, K. L. (2000).

School-wide conflict resolution and peer mediation programs: Experiences in three middle schools. *Intervention in School and Clinic*, 35, 94-100.

doi:10.1177/105345120003600204

De Winter, M. (2005). Democratieopvoeding versus de code van de straat. In R. Janssens, T. Schillemans & M. de Winter (Eds.), *Opvoeding democratie* (pp. 11- 33). Amsterdam: SWP.

De Winter, M. (2007). Opvoeding, onderwijs en jeugdbeleid in het algemeen belang: de noodzaak van een democratisch-pedagogisch offensief. In: van Lieshout, van der Meij & de Pree (Red.), *Bouwstenen Voor Betrokken Jeugdbeleid, WRR Verkenningen, 1*.

Dierx, J., & Verhoef, C. (2013a). Het Utrechts Mediatiemodel: een samenwerkingsmodel om basisconflicten op wijkniveau op te vangen. *Ontwikkeld in het kader van het project Vreedzame Veilige Publieke Taak*.

Dierx, J., & Verhoeff, C. (2013b). Het Utrechts Mediatiemodel: opvang voor basisconflicten op wijk niveau. *Tijdschrift voor Herstelrecht*, 3, 46-65.

Harris, J.R. (1998). *The nurture assumption. Why children turn out the way they do*. New York: The Free Press.

~~Haynie, D. L., & Osgood, D.W. (2005). Reconsidering peers and delinquency: How do peers matter? *Social Forces*, 84, 1109–30. doi: 10.1353/sof.2006.0018~~

Hoek, M. A. M. (2008). *Ontheemd ouderschap, betekenissen van zorg en*

verantwoordelijkheid in beleidsteksten opvoedingsondersteuning. Utrecht: Proefschrift Universiteit Utrecht.

Hoornaar, J. W. P., Morssink, R. J., Muller, A. M. C., & Verbree, S (2013). Weerstand tegen de Vreedzame wijk. *Faculty of Social and Behavioural Sciences Theses*. (Bachelor thesis)

~~Horjus, B. (2012) Burgerkracht als blinde vlek van professionals. In: Jumelet, H. & Weenink, J. *Zorg voor onszelf. Eigen kracht van jeugdigen, opvoeders en omgeving, grenzen en mogelijkheden voor beleid en praktijk*. Amsterdam: SWP.~~

Horjus, B., Dijken, M.W. van & Winter, M. de (2012). *Van school naar huis door een Vreedzame Wijk. Overzichtsrapportage van evaluatieonderzoeken Vreedzame Wijk uitgevoerd in de wijken Overvecht en Kanaleneiland van 2009-2011 in opdracht van de gemeente Utrecht, afdeling Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling*. Utrecht/Zeist: Universiteit Utrecht, Horjus & Partners & MvD-Research.

Johnseon, D. W. & Johnseon, R. W. (1996). Conflict resolution and peer mediation _____ programs in elementary and secondary schools: A review of the research. *Education _____ & _____ Educational Research*, 66, 459-506.

Laursen, B., Finkelstein, B. D., & Betts, N. L. (2001). A developmental meta-analysis of peer conflict resolution. *Developmental Review*, 21, 423-449.
doi:10.1006/drev.2000.0531

Mouffe, C. (2009). Democracy in a multipolar world. *Millennium-Journal of International Studies*, 37, 549.

Naber, P. (2004). *Vriendschap en sociale cohesie. De rol van leeftijdgenoten in de opvoeding van jeugd*. Rede, uitgesproken bij de aanvaarding van het ambt als lector Leefwerelden van Jeugd aan Hogeschool In Holland, te Den Haag op 17 maart 2004.

Nederlands Jeugdinstituut beschrijving Vreedzame Wijk (n.d.). Verkregen op 18 juni 2015, op <http://www.nji.nl/nl/Databanken/Databank-Effectieve-Jeugdinterventies/Erkende-interventies/De-Vreedzame-School>

Noakes, M. A., & Rinaldi, C. M. (2006). Age and gender differences in peer conflict. *Journal of Youth and Adolescence*, 35, 881-891. doi:10.1007/s10964-006- 9088-8

Pauw, L. M. J. & Van Sonderen, J. (2006). *Handleiding De Vreedzame School: Een School met een Hart!* Zeist: Drukkerij Kerckebosch.

Pauw, L., & Verhoeff, C. (2012). *Handboek De Vreedzame Wijk*. Verkregen van <http://www.vrijwillige-inzet.nl>

~~Philipsen, H., & Vernooij Dassen, M. (2004). *Kwalitatief onderzoek: nuttig, onmisbaar en*~~

- ~~uitdagend. *Huisarts en Wetenschap*, 47, 454-460. doi:10.1007/BF03083832~~
- Pligt, J. van der & Vries, N. de (1995). *Opinies en attitudes. Meting, modellen en theorie*. Amsterdam: Boom
- Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (2001). *Aansprekend opvoeden: Balanceren tussen steun en toezicht*. Den Haag: Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling.
- Shockley-Zalabak, P. (1981). The effect of sex differences on the preference for utilization of conflict styles of managers in a work setting: An explanatory study. *Public Personal Management*, 10, 289-295. doi: 10.1177/009102608101000302
- Smith, S. W., Daunic, A. P., Miller, M. D., & Robinson, R. T. (2002). Conflict Resolution and Peer Mediation in Middle Schools: Extending the Process and Outcome Knowledge Base. *The Journal of Social Psychology*, 142, 567-586.
- Stevahn, L. (2004). Integrating conflict resolution training into the curriculum. *Theory into Practice*, 43, 50-58. doi:10.1353/tip.2004.0013
- ~~Van Dijken, M. W., Horjus, B., & De Winter, M. (2012). *Van school naar huis door een Vreedzame Wijk. Achtergrondrapportage. Onderzoek naar Vreedzame Wijk Kanaleneiland. 2010-2011. Utrecht: Universiteit Utrecht.*~~
- Van Dijken, M. W., Horjus, B., & Day, M. (2013). D Vreedzame Wijk Kanaleneiland. De derde meting in het onderzoek naar De Vreedzame Wijk. 2012-2013. Horjus & Partners & MvD Research
- ~~YMCA of USA, Dartmouth Medical School, Institute for American Values
——— (2003). *Hardwired to Connect: The New Scientific Case for Authoritative
——— Communities. A Report to the Nation from the Commission on Children At Risk*, 3-68.~~

Bijlage 1: Vragenlijst Conflicthantering op Straat – Magreb ‘90

Introductie

Wat fijn dat je wilt meedoen aan ons onderzoek. Zoals je misschien al weet doen wij onderzoek naar hoe jongeren conflicten (ruzies) oplossen op straat. Ik zal zo meteen wat vragen stellen die hierover gaan. Bij deze vragen zijn er geen goede en foute antwoorden, wij willen graag weten hoe jij erover denkt en hoe de dingen bij jou gaan. Alles wat er tijdens dit interview wordt gezegd blijft anoniem. Jouw naam en persoonlijke gegevens worden dus niet openbaar gemaakt, wij gebruiken deze gegevens voor de verloting van de cadeaubonnen. Is dit duidelijk? Heb je nog vragen voor we gaan beginnen?

Algemeen

1. Ben je Vreedzaam geschoold? Weet je wat de Vreedzame methode inhoudt? Ben je mediator geweest of niet?

(Eventueel herhalen, verhelderen, bijvoorbeeld: “Ja, inderdaad, heel goed.)

Uitleg Vreedzame Wijk en school: Bij De Vreedzame Wijk mogen kinderen en jongeren meedenken over allerlei dingen, ze krijgen verantwoordelijkheden binnen de wijk. Kinderen en jongeren leren op een Vreedzame basisschool op een positieve (leuke?) manier met elkaar om te gaan en hoe ze op een handige manier een ruzie kunnen oplossen. Je kunt bij de Vreedzame Wijk denken aan wijkmediatoren, die helpen bij het oplossen van ruzies in de wijk. Daarnaast heb je bijvoorbeeld ook jongeren die in de Vreedzame wijkraad zitten, en meepraten over en helpen met het beter maken van de wijk.

2. Wat vind je nou van de Vreedzame methode? Wat vind je er goed aan, wat minder goed?
3. Weet je hoe je een conflict op kan lossen volgens de Vreedzame methode?

Nee= uitleg

4. Ben je wel eens buiten in de wijk te vinden? Hoe vaak en waar ben je dan vaak te vinden

Conflicthantering

1. Als je er voor kiest een conflict op te lossen, maak je dan gebruik van bepaalde stappen? Zo ja, welke stappen gebruik je?
2. Waar heb je deze stappen geleerd? Zo ja, vind je dat sinds je deze stappen geleerd hebt beter conflicten op kan lossen?
3. **Ja.** Gebruik je deze stappen, die je op de basisschool hebt geleerd nog steeds, of heb je gemerkt dat sinds je naar de middelbare school bent gegaan dit minder is geworden.
4. Stel je hebt ruzie met een leeftijdsgenoot..
Wat doe je als je deze persoon kent/ niet kent?
5. Stel je krijgt ruzie met een groepje leeftijdsgenoten op straat
Wat zou je doen als je alleen bent/ wat als je met een groep bent?
6. Stel je krijgt ruzie met een leeftijdsgenoot op straat, verderop staat een bekende (bijvoorbeeld je broer of neef), zou je die er dan bij roepen (waarom)?
7. Stel je krijgt ruzie met een leeftijdsgenoot, verderop staat een mediator die je goed kent, zou je die er dan bij roepen (waarom)
8. Stel dat beide in de buurt zijn zou je dan kiezen voor je bekende (broer/neef) of kies je voor de mediator
9. Zou je een conflict oplossen volgens het Vreedzame School-stappenplan als het niet hoefde?

Vignetten

Vignet – Ongestructureerd, direct betrokken

Daan, Jesse en Youssef zijn wat aan het overtrappen of het pleintje in de buurt, voor de tweede keer komt hetzelfde kleine groepje jongens naar hun toe. Zij vinden dat zij het pleintje nu mogen en dat de jongens weg moeten. Er ontstaat een conflict tussen de jongens en niemand wil weggaan. Jesse is mediator op school en denkt dat hij dit wel kan oplossen. Daan en Kamal vinden dat de anderen normaal moeten doen en dat ze niet op school zijn en dus niks aan dat mediëren hebben hier op het pleintje.

1. Stel jij was een van de jongens, wat zou jij doen?
2. Wat vind jij van de opmerking van Daan en Kamal, dat ze zeggen dat ze nu niet op school zijn? Denk jij ook dat er een verschil is tussen conflicten oplossen op school en buiten school?

Vignet – Gestructureerd, niet direct betrokken

Jullie zitten als team in de kleedkamer. Twee teamgenoten van je willen allebei op de positie links spelen. Dan zegt je ene teamgenoot tegen de ander dat hij deze positie niet aan kan, dat hij niet kan scoren, de ander begint dan te schelden als reactie hierop. Er ontstaat nu een ruzie, een conflict. Wat doe je?

Vignet – Ongestructureerd, niet direct betrokken

Je bent met een groep jongens op een voetbalveldje op straat. Jullie hebben 2 teams gemaakt en willen een potje voetballen tegen elkaar. In jouw team zijn twee jongens die allebei de keeper willen zijn. De ene jongen zegt dan tegen de andere jongen dat hij geen keeper kan zijn, omdat hij alle ballen doorlaat. De andere jongen begint dan te schelden. Ze krijgen ruzie. Wat doe je?

Vignet – Gestructureerd, direct betrokken

Je bent aan het trainen. Een teamgenoot trapt de bal hard tegen jou aan. Je zegt er de eerste keer niks van en gaat door met de training. Dan trapt hij de bal voor de tweede keer hard tegen jou aan. Jij zegt tegen hem dat hij normaal moet doen, en hij reageert op jou door te zeggen dat je je aanstelt en noemt jou een mietje. Wat doe je?

Bijlage 2: Vragenlijst Conflicthantering op Straat – Stichting JoU Jongensversie

Introductie

Wat fijn dat je wilt meedoen aan ons onderzoek. Zoals je misschien al weet doen wij onderzoek naar hoe jongeren conflicten (ruzies) oplossen op straat. Ik zal zo meteen wat vragen stellen die hierover gaan. Bij deze vragen zijn er geen goede en foute antwoorden, wij willen graag weten hoe jij erover denkt en hoe de dingen bij jou gaan. Alles wat er tijdens dit interview wordt gezegd blijft anoniem. Jouw naam en persoonlijke gegevens worden dus niet openbaar gemaakt, wij gebruiken deze gegevens voor de verloting van de cadeaubonnen. Is dit duidelijk? Heb je nog vragen voor we gaan beginnen?

Algemeen

1. Ben je Vreedzaam geschoold? Weet je wat de Vreedzame methode inhoudt? Ben je mediator geweest of niet?

(Eventueel herhalen, verhelderen, bijvoorbeeld: “Ja, inderdaad, heel goed.)

Uitleg Vreedzame Wijk en school: Bij De Vreedzame Wijk mogen kinderen en jongeren meedenken over allerlei dingen, ze krijgen verantwoordelijkheden binnen de wijk. Kinderen en jongeren leren op een Vreedzame basisschool op een positieve (leuke?) manier met elkaar om te gaan en hoe ze op een handige manier een ruzie kunnen oplossen. Je kunt bij de Vreedzame Wijk denken aan wijkmediatoren, die helpen bij het oplossen van ruzies in de wijk. Daarnaast heb je bijvoorbeeld ook jongeren die in de Vreedzame Wijkraad zitten, en meepraten over en helpen met het beter maken van de wijk.

2. Wat vind je nou van de Vreedzame methode? Wat vind je er goed aan, wat minder goed?
3. Weet je hoe je een conflict op kan lossen volgens de Vreedzame methode?
Nee= uitleg
4. Ben je wel eens buiten in de wijk te vinden? Hoe vaak en waar ben je dan vaak te vinden

Conflicthantering

1. Als je er voor kiest een conflict op te lossen, maak je dan gebruik van bepaalde stappen? Zo ja, welke stappen gebruik je?
2. Waar heb je deze stappen geleerd? Zo ja, vind je dat sinds je deze stappen geleerd hebt beter conflicten op kan lossen?
3. **Ja.** Gebruik je deze stappen, die je op de basisschool hebt geleerd nog steeds, of heb je gemerkt dat sinds je naar de middelbare school bent gegaan dit minder is geworden.
4. Stel je hebt ruzie met een leeftijdsgenoot..
Wat doe je als je deze persoon kent/ niet kent?
5. Stel je krijgt ruzie met een groepje leeftijdsgenoten op straat
Wat zou je doen als je alleen bent/ wat als je met een groep bent?
6. Stel je krijgt ruzie met een leeftijdsgenoot op straat, verderop staat een bekende (bijvoorbeeld je broer of neef), zou je die er dan bij roepen (waarom)?
7. Stel je krijgt ruzie met een leeftijdsgenoot, verderop staat een mediator die je goed kent, zou je die er dan bij roepen (waarom)
8. Stel dat beide in de buurt zijn zou je dan kiezen voor je bekende (broer/neef) of kies je voor de mediator

9. Zou je een conflict oplossen volgens het Vreedzame School-stappenplan als het niet hoefde?

10. Wat zou je ervan vinden als er binnen Stichting JoU ook een mediator aanwezig is?

11. Wat zou jij ervan vinden om zelf mediator te zijn? Wat zou je ervan vinden als Stichting JoU je daarbij helpt?

Of als het kind mediator is geweest: Wat vond je daarvan en zou je dat nu weer willen zijn? Zou je daarbij hulp willen van Stichting JoU?

12. Kan Stichting JoU daar verder nog iets in betekenen volgens jou?

Vignetten

Vignet – Ongestructureerd, Direct Betrokken.

Daan, Jesse en Youssef zijn wat aan het overtrappen of het pleintje in de buurt, voor de tweede keer komt hetzelfde kleine groepje jongens naar hun toe. Zij vinden dat zij het pleintje nu mogen en dat de jongens weg moeten. Er ontstaat een conflict tussen de jongens en niemand wil weggaan. Jesse is mediator op school en denkt dat hij dit wel kan oplossen. Daan en Kamal vinden dat de anderen normaal moeten doen en dat ze niet op school zijn en dus niks aan dat mediëren hebben hier op het pleintje.

1. Stel jij was een van de jongens, wat zou jij doen?
2. Wat vind jij van de opmerking van Daan en Kamal, dat ze zeggen dat ze nu niet op school zijn? Denk jij ook dat er een verschil is tussen conflicten oplossen op school en buiten school?

Vignet – Gestructureerd, Indirect Betrokken

Je bent met een aantal andere jongens en meiden bij Stichting JoU. Je bent met een groepje van vier jongens aan het tafelvoetballen. Op een gegeven moment komen er een aantal meiden aan die nu graag willen tafelvoetballen, ze benoemen hierbij dat jullie al een halfuur bezig zijn. Jullie willen graag nog even doorgaan, maar de meiden dringen aan en beginnen het spel te verstoren. Hierdoor wordt een jongen van je groepje kwaad en begint te schelden, de meiden schelden terug en er ontstaat ruzie. Wat doe je?

Vignet – Ongestructureerd, niet direct betrokken

Je bent met een groep jongens op een voetbalveldje op straat. Jullie hebben 2 teams gemaakt en willen een potje voetballen tegen elkaar. In jouw team zijn twee jongens die allebei de keeper willen zijn. De ene jongen zegt dan tegen de andere jongen dat hij geen keeper kan zijn, omdat hij alle ballen doorlaat. De andere jongen begint dan te schelden. Ze krijgen ruzie. Wat doe je?

Vignet – Gestructureerd, direct betrokken

Je bent bij Stichting JoU en zit rustig op de playstation een spelletje te doen. Dan komt er een andere jongen aan. Hij wil ook op de playstation en geeft je voor de grap een duw. Je zegt er nog niks van maar gaat door met je spelletje. Dan geeft hij harder een duw en begint tegen je te schelden. Nu begin je ook boos te worden. Wat doe je?

..

Bijlage 3: Vragenlijst Conflicthantering op Straat – Stichting JoU Meidenversie

Introductie

Wat fijn dat je wilt meedoen aan ons onderzoek. Zoals je misschien al weet doen wij onderzoek naar hoe jongeren conflicten (ruzies) oplossen op straat. Ik zal zo meteen wat vragen stellen die hierover gaan. Bij deze vragen zijn er geen goede en foute antwoorden, wij willen graag weten hoe jij erover denkt en hoe de dingen bij jou gaan. Alles wat er tijdens dit interview wordt gezegd blijft anoniem. Jouw naam en persoonlijke gegevens worden dus niet openbaar gemaakt, wij gebruiken deze gegevens voor de verloting van de cadeaubonnen. Is dit duidelijk? Heb je nog vragen voor we gaan beginnen?

Algemeen

1. Ben je Vreedzaam geschoold? Weet je wat de Vreedzame methode inhoudt? Ben je mediator geweest of niet?

(Eventueel herhalen, verhelderen, bijvoorbeeld: “Ja, inderdaad, heel goed.)

Uitleg Vreedzame Wijk en school: Bij De Vreedzame Wijk mogen kinderen en jongeren meedenken over allerlei dingen, ze krijgen verantwoordelijkheden

binnen de wijk. Kinderen en jongeren leren op een Vreedzame basisschool op een positieve (leuke?) manier met elkaar om te gaan en hoe ze op een handige manier een ruzie kunnen oplossen. Je kunt bij de Vreedzame Wijk denken aan wijkmediatoren, die helpen bij het oplossen van ruzies in de wijk. Daarnaast heb je bijvoorbeeld ook jongeren die in de Vreedzame wijkraad zitten, en meepraten over en helpen met het beter maken van de wijk.

2. Wat vind je nou van de Vreedzame methode? Wat vind je er goed aan, wat minder goed?
3. Weet je hoe je een conflict op kan lossen volgens de Vreedzame methode?
Nee= uitleg
4. Ben je wel eens buiten in de wijk te vinden? Hoe vaak en waar ben je dan vaak te vinden?

Conflicthantering

1. Als je er voor kiest een conflict op te lossen, maak je dan gebruik van bepaalde stappen? Zo ja, welke stappen gebruik je?
2. Waar heb je deze stappen geleerd? Zo ja, vind je dat sinds je deze stappen geleerd hebt beter conflicten op kan lossen?
3. **Ja.** Gebruik je deze stappen, die je op de basisschool hebt geleerd nog steeds, of heb je gemerkt dat sinds je naar de middelbare school bent gegaan dit minder is geworden.
4. Stel je hebt ruzie met een leeftijdsgenoot..
Wat doe je als je deze persoon kent/ niet kent?
5. Stel je krijgt ruzie met een groepje leeftijdsgenoten op straat
Wat zou je doen als je alleen bent/ wat als je met een groep bent?
6. Stel je krijgt ruzie met een leeftijdsgenoot op straat, verderop staat een bekende (bijvoorbeeld je broer of neef), zou je die er dan bij roepen (waarom)?
7. Stel je krijgt ruzie met een leeftijdsgenoot, verderop staat een mediator die je goed kent, zou je die er dan bij roepen (waarom)
8. Stel dat beide in de buurt zijn zou je dan kiezen voor je bekende (broer/neef) of kies je voor de mediator
9. Zou je een conflict oplossen volgens het Vreedzame School-stappenplan als het niet hoefde?
10. Wat zou je ervan vinden als er binnen Stichting JoU ook een mediator aanwezig is?

11. Wat zou jij ervan vinden om zelf mediator te zijn? Wat zou je ervan vinden als Stichting JoU je daarbij helpt?

Of als het kind mediator is geweest: Wat vond je daarvan en zou je dat nu weer willen zijn? Zou je daarbij hulp willen van Stichting JoU?

12. Kan Stichting JoU daar verder nog iets in betekenen volgens jou?

Vignetten

Vignet – Ongestructureerd, direct betrokken

Stel, jij bent met een aantal vriendinnen buiten. Jullie zitten op een bankje en praten wat. Een ander groepje meiden loopt een aantal keren langs. Steeds als ze jullie voorbij lopen kijken ze jullie aan en beginnen te smoezen en te lachen. Een van jouw vriendinnen vraagt: “Valt er wat te lachen?” “Ja, jullie zijn om te lachen”, antwoord een van de meiden.

1. Wat doe jij?
2. Is dat een goede oplossing?
3. Hoe zou het nog meer opgelost kunnen worden?

Vignet – Gestructureerd, niet direct betrokken

Je bent met een aantal andere jongens en meiden bij Stichting JoU. Je bent met een groepje van vier meiden aan het tafelfoetballen. Op een gegeven moment komen er een aantal jongens aan die nu graag willen tafelfoetballen. Ze zeggen dat jullie al een halfuur bezig zijn en dat zij nu daarom mogen. Jullie willen graag nog even doorgaan, maar de jongens dringen aan en beginnen het spel te verstoren. Hierdoor wordt een van jouw vriendinnen kwaad en begint te schelden, de jongens schelden terug en er ontstaat ruzie. Wat doe je?

Vignet – Ongestructureerd, niet direct betrokken

Jij bent met een aantal vriendinnen aan het kletsen buiten op een pleintje. Tussen twee vriendinnen ontstaat er spanning, de een is er achter gekomen dat de ander over haar heeft geroddeld. Ze spreekt haar hierop aan maar dit loopt al gauw uit de hand in naar elkaar schreeuwen en schelden. Een van je vriendinnen is mediator op school geweest en denkt dat ze dit wel kan oplossen. Nu beginnen de meiden ook te schelden naar haar, ze zijn hier niet op school dus mediëren is onzin. Ze moet zich er niet mee bemoeien.

1. Stel jij was een van de vriendinnen die erbij was, wat zou je doen?
2. Wat vind jij van de opmerking van de meiden die zeggen dat mediëren iets is wat je alleen op school doet? Is er volgens jou een verschil tussen conflicten oplossen op school en buiten school?

Vignet – Gestructureerd, direct betrokken

Je bent bij Stichting JoU en zit rustig op de Playstation een spelletje te doen. Dan komt er een andere meid aan. Zij wil ook op de Playstation en geeft je voor de grap een duw. Je zegt er nog niks van maar gaat door met je spelletje. Dan geeft zij harder een duw en begint tegen je te schelden. Jij wordt boos. Wat doe je?